

WCIORNASTEK PALMOWY (*THRIPS PALMI*) SZKODNIK PODLEGAJĄCY OBOWIĄZKOWI ZWALCZANIA

Uszkodzenia powstałe w wyniku żerowania *Thrips palmi* na liściach (po lewej) i owocu (po prawej) ooberżyny (fot. J. Guyot, INRA, Pointe-à-Pitre, Gwadelupa, <https://gd.eppo.int/>).

Thrips palmi – widok ogólny w preparacie mikroskopowym (fot. T. Konefał, Centralne Laboratorium GIORiN, Toruń).

Ulotka nie jest przeznaczona do wykorzystania w celach komercyjnych.

Zasięg występowania i opis agrofaga

Thrips palmi występuje w strefie klimatu tropikalnego w Azji, kilku krajach afrykańskich, USA (Floryda i Hawaje), Meksyku, Ameryce Środkowej i wyspach na Morzu Karaibskim, Ameryce Południowej (Brazylia, Gujana, Gujana Francuska, Kolumbia i Surinam), a także Australii i Oceanii. W Europie szkodnik był notowany w szklarniach w Holandii, Portugalii i Wielkiej Brytanii, a jego ogniska zostały zniszczone. Był on notowany na kwiatkach ciętych storczyków importowanych do Polski, lecz nie stwierdzono jego występowania na roślinach uprawianych w naszym kraju.

Thrips palmi jest wciornastkiem (Thysanoptera, Thripidae). Larwy i osobniki dorosłe szkodnika, są jasnożółte z ciemniejszymi szczecinkami, długości ok. 1 mm w przypadku larw i ok. 1,3 mm w przypadku osobników dorosłych. Podobnie jak u innych wciornastków, osobniki dorosłe posiadają dwie pary skrzydeł pokryte szczecinkami. Identyfikacja jest możliwa tylko na podstawie cech morfologicznych osobników dorosłych.

Rośliny żywicielskie

Wiele gatunków roślin zielnych. W Polsce szkodnik mógłby rozwijać się praktycznie tylko w szklarniach na roślinach ozdobnych i warzywach, takich jak cyklamen (*Cyclamen* spp.), chryzantema (*Dendranthema* spp.), figowiec (*Ficus* spp.), obożyna (*Solanum melongena*), ogórek (*Cucumis sativus*), papryka (*Capsicum annuum*) oraz storczyki (Orchidaceae).

Objawy występowania i szkodliwość

Postaci dorosłe oraz larwy mogą występować na wszystkich nadziemnych częściach rośliny. Podczas żerowania nakłuwają one tkankę roślinną odżywiając się sokiem

komórkowym. W konsekwencji w tkance powstają wypełnione powietrzem puste przestrzenie, widoczne na powierzchni organów roślinnych w postaci srebrzystych punktów. Punkty te łączą się w większe srebrzące się plamki na powierzchni liści szczególnie wzdłuż nerwów – głównego i bocznych. Silnie porażone rośliny charakteryzują się srebrzeniem lub brązowieniem i karłowaceniem liści, zahamowaniem wzrostu wierzchołków pędu, deformacją owoców, które pokrywają się skorkowaciałymi bliznami.

Szkodnik wywołuje znaczne straty zwłaszcza w uprawach warzyw dyniowatych (melony, ogórki) i psiankowatych (oberżyna, papryka), obniżając plon i jakość owoców. Przykładowo na Martynice straty w produkcji oberżyny dochodziły do 90%.

Sposoby rozprzestrzeniania i przenikania

Owady mogą rozprzestrzeniać się w sposób naturalny na niewielką odległość. Na większy dystans szkodnik może być przenoszony głównie wraz z materiałem szkółkarskim roślin żywicielskich, kwiatami ciętymi i owocami oraz na opakowaniach

Zwalczanie

W celu ograniczenia liczebności szkodników stosuje się opryski insektycydami, które niestety nie są w pełni skuteczne, stąd stosuje się dodatkowo metody agrotechniczne i mechaniczne.

Wymagania fitosanitarne

W Polsce gatunek *T. palmi* podlega obowiązkowi zwalczania.